

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
1413537-180379-IZ

Bijlage(n)
-

Uw kenmerk
21501 34

Datum 27 september 2018
Betreft Verslag Schriftelijk Overleg (VSO) inzake de informele EU-Jeugdraad van
3 september 2018 in Wenen

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Geachte voorzitter,

In antwoord op de vragen zoals gesteld door verschillende fracties in het schriftelijk overleg aangaande het Europese jeugdbeleid en meer in het bijzonder de informele Jeugdraad van ministers zoals recent georganiseerd door het Oostenrijks voorzitterschap, stuur ik u hierbij, mede namens de minister van OCW, mijn reactie. In deze brief treft u eerst een reactie aan op de vragen aangaande het Europese jeugdbeleid en aansluitend namens de Minister van OCW, een reactie op de vragen aangaande het Europese onderwijs- en cultuurbeleid.

1. Europees jeugdbeleid

DiscoverEU

In reactie op de opmerkingen van de VVD- en CDA-fractie over DiscoverEU, kan ik nogmaals bevestigen dat het kabinet kritisch is over het voorstel tot continuering van het programma. Momenteel loopt er op initiatief van het Europees Parlement (EP) een pilot-programma voor de periode 2018/2019. DiscoverEU als onderdeel van het Jeugdhooftstuk van het Erasmus programma, zou deze pilot moeten bestendigen. Nederland heeft bedenkingen bij de meerwaarde van het op deze wijze ontdekken van Europa en ook bijvoorbeeld Duitsland, Finland, Slowakije, Lithouwen, Slovenië en Cyprus zijn kritisch. Daarbij vindt Duitsland dat het jeugdhooftstuk meer moet zijn dan een mobiliteitsprogramma. De onderhandelingen over het nieuwe programma starten in het najaar.

Op de vraag van de VVD-fractie naar de positie van de het Europees Parlement, kan ik u meegeven dat zij – aangezien het hun eigen initiatief betreft – positief zijn over continuering. Het CDA vraagt verder naar de belangstelling van jongeren uit Nederland in het eerste proefjaar 2018. Over de achtergrond van de deelnemende jongeren is maar beperkt informatie aanwezig. Wel blijkt dat voor veel jongeren het registreren voor het programma de eerste keer was dat ze echt iets met de Europese Unie te maken kregen. De Europese Commissie geeft aan dat meer dan 100.000 jongeren uit de EU een online aanvraag hebben gedaan en dat het vooral jongeren betrof die nog op school zitten of hier net mee klaar waren (75%).

Van 19% is bekend dat ze aan het hoger onderwijs deelnemen. 2,7% volgt een beroepsopleiding en 0,5% van de aanmeldingen kwam van werkloze jongeren. De ongeveer 1000 inmiddels teruggekeerde jongeren geven vrijwel allemaal aan dat ze geleerd hebben van de ervaring, bijvoorbeeld door een andere taal te spreken, kennis te maken met andere cultuur, of door om te gaan met onverwachte situaties. Voor bijna 40% van de jongeren was het de eerste keer dat ze zonder begeleiding van ouders of verzorgers reisden.

Europees solidariteitskorps

Meerdere fracties vragen naar de voortgang ten aanzien van de onderhandelingen in Brussel en met name naar de samenloop van de diverse programma's. Ten aanzien het solidariteitskorps kan ik u melden dat de eerste ambtelijke vooroverleggen in Brussel over continuering van het korps in het toekomstige Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 (MFK), net zijn gestart. In deze overleggen zal nadrukkelijk aandacht worden gevraagd voor de synergie tussen diverse EU programma's zoals Erasmus+, het Solidariteitskorps en de nieuwe jeugdstrategie.

De Commissie heeft aangegeven het korps in zijn huidige opzet te willen voortzetten. Wel is hier een al bestaand initiatief van de EU, het EU Humanitarian aid corps (inclusief het budget wat daarvoor beschikbaar is), als zelfstandig onderdeel aan toegevoegd. Mocht de vraag van D66 over de wijze van betrekken van ontwikkelingslanden bij de vormgeving van het korps zich richten op de link met het EU Humanitarian aid corps, dan geldt hiervoor dus ook het antwoord dat de ambtelijke vooroverleggen zich nog in een beginstadium bevinden.

In reactie op de vraag van de CDA-fractie over de ex ante evaluatie, kan ik u het volgende laten weten. Het Erasmus+programma is recent op verschillende wijzen geëvalueerd (o.a. door Ecorys en via het RAY-onderzoek). Hieruit blijkt dat deelnemers aan het programma dit over het algemeen als zeer relevant ervaren. Het draagt bij aan vergroting van hun zelfbewustzijn en hun capaciteiten om zich aan te passen aan nieuwe omstandigheden. Ook het omgaan met mensen met andere culturele achtergronden en het communiceren met mensen in een andere taal, worden als waardevolle ervaringen gezien. Aangezien het Europees solidariteitskorps voortbouwt op de ervaringen van de European Voluntary Service (waar de evaluaties op geënt waren) kan eenzelfde impact worden verwacht. Ook binnen dit programma blijft immers – naast het solidariteitsaspect – de leerervaring voor jongeren centraal staan. Ik zal de Kamer op de hoogte houden van de voortgang van de discussies over de toekomst van het Europees solidariteitskorps via de voorbereiding van de formele Jeugdraden.

Op de vraag van de VVD-fractie om meer inzicht te geven in de kosten per deelnemende jongere, kan ik helaas niet antwoorden, omdat deze informatie niet voorhanden is. Indien de Commissie ons hierover in de toekomst nader informeert, dan zal ik deze informatie met u delen. Wel kan ik melden dat onder het huidige MFK in totaal 378 miljoen euro begroot is voor het Europees Solidariteitskorps. Dit geld komt deels uit overheveling van middelen uit andere programma's binnen de EU begroting en deels uit de onbenutte marges van het MFK. Verder dragen de lidstaten en de Commissie jaarlijks ieder de helft van de bureaunkosten van de nationale agentschappen. Voor Nederland bedragen deze bureaunkosten voor 2018 € 145.000,-.

In verdere reactie op de vraag van de VVD- en SP-fracties naar de herkomst van de deelnemende jongeren, kan ik laten weten dat jongeren uit alle EU landen zich registreren voor het Solidariteitskorps. Het aantal varieert per land. Zo heeft Spanje de meeste aanmeldingen (11.453) en Luxemburg de minste (126).

Op verzoek van de VVD fractie kan ik u melden dat het Europees Solidariteitskorps (zonder publiciteitscampagnes in Nederland) al belangstelling heeft gegenereerd bij Nederlandse jongeren.

In de eerste fase hebben 92 Nederlandse jongeren deelgenomen aan het Europees Solidariteitskorps en voor de tweede fase bevindt Nederland zich met 1.588 aanmeldingen in de bovenste helft van de herkomstlanden.

Ik ben het niet eens met de leden van de VVD dat alle doelstellingen van het solidariteitskorps ook te behalen zijn met het huidige Erasmus programma. Met name het "tijdelijke banenonderdeel" is uniek voor het solidariteitskorps. Wel is synergie gewenst met het jeugdhoofdstuk van het toekomstige Erasmus programma. Dat is echter via de voorgestelde regelgeving en uitvoering door dezelfde nationale agentschappen voldoende gewaarborgd.

Ik deel wel de mening dat overlap met nationale initiatieven zoals de Maatschappelijke Diensttijd vermeden moet worden. Dat is ook de inzet bij de onderhandelingen over het voorstel voor het korps voor de periode 2021-2027. Nederland staat hier ook zeker niet alleen in. Ook Frankrijk, Duitsland en Oostenrijk kennen vergelijkbare nationale projecten en bezien de samenloop kritisch. Ik zie de maatschappelijke diensttijd en het solidariteitskorps in het verlengde van elkaar, waarbij de maatschappelijke diensttijd zich op nationale activiteiten richt en het solidariteitskorps de mogelijkheid biedt voor jongeren om zich internationaal in te zetten.

Nieuwe EU jongerenstrategie, jongerenparticipatie en EU de jongerencoördinator

Ik dank de fracties van Groen-Links-, D66- en de SP voor hun steun voor het uitgangspunt dat het belangrijk is dat jeugdbeleid samen met jongeren tot stand komt en dat dit ook op Europees niveau zo moet zijn. In Europa vindt (o.a. via de halfjaarlijkse Jongerenconferenties) voortdurend discussie plaats met jongeren zelf. In Nederland doen we dit eveneens op deze manier. De bewindslieden van VWS hebben bijvoorbeeld regelmatig overleg met ervaringsdeskundige jongeren en met de Nationale Jeugdraad (NJR), waarbij het betrekken en activeren van jongeren altijd een belangrijk onderdeel van de agenda is. De NJR is bijvoorbeeld ook nauw betrokken bij de verdere uitwerking van de kabinetsplannen rond de maatschappelijke diensttijd. De NJR betreft daarbij zijn lid-organisaties en andere jongerenorganisaties die van belang kunnen zijn bij de verdere ontwikkeling en implementatie van de plannen. De NJR staat ook aan de basis van het jaarlijkse nationale jeugddebate in de Kamer.

In antwoord op de vraag van de leden van het CDA kan ik melden dat ik de NJR voldoende representatief acht om Nederland te vertegenwoordigen. De NJR is een coalitie van een veelheid van jongerenorganisaties op velerlei terreinen. In die zin is NJR niet één jongerenorganisatie naast vele anderen, maar vormt de NJR het platform voor vele andere jongerenorganisaties. De NJR is actief met het informeren en betrekken van zo veel mogelijk jongeren bij de EU-gestructureerde

dialogoog: onder meer door online raadplegingen, forumdiscussies en het verzorgen van gastlessen. De NJR heeft met zijn EU-jongerenvertegenwoordigers structureel inbreng op Europees niveau en samen met De NJR vindt het kabinet dat de betrokkenheid van jongeren op Europees niveau niet beperkt moet zijn tot hoog opgeleiden jongeren. De ambitie van de NJR is om de spreekbuis te zijn voor zoveel mogelijk jongeren. Zo werd bijvoorbeeld eerder al specifiek aandacht besteed aan het benaderen en betrekken van jongeren met psychische problematiek.

Jongeren in de EU hebben overigens naast de gestructureerde dialoog en jongerenconferenties, ook de mogelijkheid om hun stem te laten horen via het European Youth Forum, het EU portal en bijvoorbeeld diverse conferenties en webinars.

Tijdens de informele EU Jeugdraad heeft Nederland opnieuw het belang van het betrekken van zoveel mogelijk jongeren- en vooral jongeren uit minder kansrijke situaties- benadrukt. Ook is aangegeven dat dit onderdeel moet zijn van het toekomstig EU samenwerkingskader van lidstaten en de Commissie op het terrein van jeugd en jongerenbeleid (EU Jeugdstrategie). In antwoord op de suggesties van de D66 fractie kan ik melden dat daarbij niet alleen naar de Europese jeugdconferentie als onderdeel van de gestructureerde dialoog zal worden gekeken. Ook de input van jongerenvertegenwoordigers via het bestaande EU portal, webinars en het European Youth Forum, is hierbij van belang.

Ten slotte wijs ik graag op de mogelijkheden in het Solidariteitskorps om tijdelijk werkervaring op te doen. Deze optie is vooral voor landen met een hoge jeugdwerkloosheid van belang.

Samenwerkingskader Jeugd

In antwoord op de vragen van de SP-fractie over het samenwerkingskader Jeugd, kan ik aangeven dat het kabinet zijn inzet voor de onderhandelingen hierover mede heeft gebaseerd op de ervaringen die zijn opgedaan in het verleden. We kiezen daarom niet voor een veelheid aan thema's en doelstellingen, maar gaan voor een intersectorale aanpak, gericht op concrete uitdagingen waar lidstaten en jongeren in Europa gezamenlijk mee te maken hebben en kunnen leren van elkaar.

Het kabinet is geen voorstander van een Europees jeugdbeleid met wet- en regelgeving. Ik deel uw mening dat jeugdbeleid een nationale competentie is. EU initiatieven moeten derhalve ondersteunend zijn aan het nationale beleid en niet in de plaats komen van nationaal beleid. De meerwaarde van Europese samenwerking zit vooral in de uitwisseling van ervaringen met goede praktijkvoorbeelden en beleidsinitiatieven, coördinatie van onderzoek en grensoverschrijdende mobiliteit van jongeren en mensen die jongeren begeleiden. Op die manier kunnen we binnen de EU leren van elkaar. Waardevolle voorbeelden daarvan zijn bijvoorbeeld hoe om te gaan met de toenemende suïcideproblematiek en depressief gedrag van jongeren en de preventie van gewelddadige radicalisering. Deze boodschap zal ook in de komende besprekingen ter verdere afstemming in de raadswerkgroepen herhaald worden. Ik verwacht geen conflicten met betrekking tot het subsidiariteitsvraagstuk. Toch zal Nederland hier scherp op blijven toezien.

De gewenste aansluiting van het Caribisch deel van het Koninkrijk op deze programma's en ontwikkelingen, is ook een aandachtspunt van het kabinet en in de komende discussies over Erasmus 2021-2027 is hier zeker aandacht voor.

EU- jongerencoördinator

Net als verschillende fracties heb ik nog vragen bij het voorstel voor een EU-jongerencoördinator. Voor Nederland is intersectorale afstemming bij jeugdonderwerpen en betrokkenheid van jongeren bij Europese politiek van belang.

Dit kan bijvoorbeeld via de door de Europese Commissie voorgestelde EU-jongerencoördinator. De EU-jongerencoördinator zal een door de Commissie intern aangesteld persoon of bureau betreffen. Hoe de Europese Commissie hier vorm aan geeft en welke taken deze coördinator precies moet uitvoeren, zie ik als een zaak van de Commissie zelf.

Op de vraag van D66 over het krachtenveld in het Europees Parlement ten aanzien van het jeugdhoofdstuk van het Erasmus programma 2021 – 2027, meld ik nogmaals dat deze onderhandelingen nog maar net zijn gestart. Echter, een aantal zaken is wel al duidelijk.

Het kabinet steunt de inzet van de Commissie om het nieuwe Jeugdhoofdstuk te laten voortbouwen op de goede ervaringen met het huidige Erasmus+ programma en er is steun voor meer aandacht voor moeilijker te bereiken kansarme jongeren. Gezien de uitlatingen van mijn EU collega's verwacht ik dat dit standpunt breed zal worden gedragen. Dat geldt naar verwachting ook voor het Europees Parlement, dat in een eerdere resolutie ook al heeft gepleit voor een uitbreiding van het Erasmus+ programma en meer aandacht voor de jeugd.

Met de leden van de SP-fractie ben ik het ten slotte eens dat goed jongerenwerk onze inzet en aandacht verdient. Aangezien het jongerenwerk in Nederland de primaire verantwoordelijkheid is van de lokale overheid, wil ik vooral stimuleren dat gemeenten op lokaal niveau werk maken van jongerenwerk. Ik heb daarom aan Sociaal Werk Nederland gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar de staat van het jongerenwerk in Nederland en om in december een bestuurlijke conferentie te organiseren voor gemeenten, om aandacht te vragen voor de rol die jongerenwerk kan hebben bij het normaliseren en - waar mogelijk - afschalen, van zorg voor jongeren. De conferentie zal op 12 december in Tilburg worden georganiseerd.

Stichting Participe heeft in opdracht van het ministerie van VWS een maatschappelijke business case voor jongerenwerk in gemeenten ontwikkeld, waaruit blijkt dat investeren in jongerenwerk kan leiden tot een verminderd beroep op achterliggende voorzieningen. Aan bureau DSP heb ik een opdracht verstrekt om een in Europees verband ontwikkeld handboek voor kwalitatief jongerenwerk te vertalen en aan te passen voor de Nederlandse situatie. Tenslotte ben ik in gesprek met BV Jong (de beroepsvereniging van jongerenwerkers), het lectoraat Youth Spot van de Hogeschool van Amsterdam, Sociaal Werk Nederland, het Nederlands Jeugdinstituut en een aantal betrokken gemeenten over het opstellen van een meerjarig werkplan voor de verdere ontwikkeling van het jongerenwerk in Nederland.

2. Europees onderwijs- en cultuurbeleid

1. De leden van de D66-fractie zijn verheugd dat het kabinet het initiatief van Europese universiteiten verwelkomt en nieuwsgierig is naar de **Europese studentenpas**, onder meer omdat Europese universiteiten als aanjager kunnen dienen voor wederzijdse diploma-erkenning. Genoemde leden vragen in hoeverre

de lidstaten de raadsaanbeveling om een omvattend systeem voor de erkenning van elders verworven competenties hebben geïmplementeerd. Deze leden vragen op welke wijze lidstaten waar de implementatie achterblijft, worden geprikkeld om alsnog invulling te geven aan deze aanbeveling.

Antwoord:

Er wordt op dit moment nog gewerkt aan landenrapporten over de validatie van elders verworven competenties (EVC) in relatie tot de genoemde raadsaanbeveling. Er is nu nog geen zicht op hoe ver de afzonderlijke lidstaten zijn met de implementatie van EVC. Eind dit jaar zullen door die landen rapporten worden ingediend en kan door de Commissie worden vastgesteld hoe de voortgang binnen de EU is.

Mogelijk zal de Raad hierna het beeld op dit punt bespreken en zich bezinnen op politieke conclusies met betrekking tot eventuele extra aandacht en vervolgactiviteiten.

2. De leden van de D66-fractie vragen verder of het kabinet inmiddels meer informatie heeft ontvangen over de precieze vormgeving en rol van de '**centres of vocational excellence**' en deze met de Kamer kan delen.¹

Antwoord:

De Europese Commissie lanceert in 2019 een pilot van €4 miljoen voor de '**centres of vocational excellence**' onder het huidige Erasmus+ programma. Het initiatief is gericht op het promoten van excellentie en innovatie in het MBO, ook voor werkenden. De pilot moet mogelijkheden bieden om Europese transnationale partnerschappen met een sector specifieke of thematische focus op te zetten. Doel is o.a. het ontwikkelen van gezamenlijke VET curricula en kwalificaties, en innovatieve leer- en trainingsmethoden. De platforms moeten werken als katalysator van investeringen uit het bedrijfsleven en kunnen steun bieden aan Europese en regionale innovatie, en strategieën voor slimme specialisatie. Zij kunnen ervoor zorgen dat er voldoende hooggeschoolde werknemers zijn voor de toekomst. Bij de inzet op de '**centres of vocational excellence**' moet sterk worden ingezet op samenwerking binnen een transnationale kennisdriehoek. Op basis van de uitkomsten van de pilot wordt besloten in welke vorm de '**centres of vocational excellence**' worden opgenomen in het toekomstige Erasmus programma (2021-2027).

De Commissie wil met het initiatief bestaande instellingen met een gezamenlijke interesse aan elkaar koppelen, om te leren van elkaar en samenwerken mogelijk te maken. Zo kunnen de vaardigheden voor de toekomst in meerdere regio's ontwikkeld worden op basis van transnationale samenwerking.

3: De SP-fractie geeft aan dat wordt verwezen naar de verklaring van Rome van maart 2017 waarin onder andere de volgende alinea is opgenomen: '*Unie waar jongeren het best mogelijk onderwijs en de best mogelijke opleiding genieten en op het hele continent kunnen studeren en een baan kunnen vinden.*' In een eerdere inbreng heeft de SP-fractie reeds een aantal kritische vragen gesteld over **het kunnen volgen van onderwijs over het gehele continent** (zie Kamerstuk 21501-32 nr. 284). Natuurlijk zijn genoemde leden ook van mening dat er

---

¹ Fiche: MFK - 'Erasmus': het programma van de Unie voor onderwijs, training, jeugd en sport, Kamerstuk 22112 nr. 2624.

aandacht moet zijn voor de opleiding van en het onderwijs aan jongeren. Deze leden vragen echter om een nadere toelichting op de zin: *'Er moet meer aandacht worden besteed aan onderwijs, opleiding en cultuur, zodat hun mogelijkheden optimaal kunnen worden benut om het Europees project te ondersteunen. Investeren in vaardigheden, competenties en kennis is essentieel om de veerkracht van Europa te vergroten'*. Het is toch niet zo dat we investeren in onze jongeren in het belang van 'de veerkracht van Europa', wij doen dat toch in het belang van de jongeren zelf?

Antwoord:

Investeren door lidstaten in vaardigheden, competenties en kennis draagt niet alleen bij aan de ontwikkeling van jongeren, maar ook aan de veerkracht van Europa in economische zin. Het kabinet heeft altijd onderschreven dat investeren in kennis nodig is voor het concurrentievermogen van afzonderlijke lidstaten en van de Europese Unie als geheel, in een bredere mondiale context.

4: Leden van de SP-fractie vragen of het daadwerkelijk de intentie is om een gevoel voor kunst en cultuur kunstmatig te creëren? Dit omdat wordt aangegeven dat er meer aandacht moet zijn voor **cultuur**: *'Onderwijs en cultuur verhogen ons bewustzijn, ons begrip van en onze waardering voor het rijke gemeenschappelijke culturele erfgoed, de geschiedenis, de ervaringen, de overtuigingen en de waarden van Europa. Dit verenigt mensen over de grenzen heen en geeft ons een samenhorigheidsgevoel. Onderwijs, opleiding en cultuur kunnen ons helpen ontdekken en ervaren wat het betekent Europeaan te zijn.'* Met andere woorden, het versterken van het gevoel bij Europa te horen zou onderdeel van de culturele agenda zijn.

Antwoord:

Het kabinet heeft in de Kamerbrief van 13 november 2017 inzake de Sociale Top Göteborg van 17 november 2017 (zie Kamerstuk 21 501-31, nr. 462) aangegeven dat verbindingen tussen cultuurparticipatie, volkscultuur en historisch besef in de zin van cultuur en erfgoed een positieve invloed uitoefenen op een gevoel van gemeenschapszin en verbondenheid in Europa. Het kabinet heeft daarbij aarzelingen geuit bij de smalle benadering van cultuur gericht op versterking van de "Europese identiteit" (zie Kamerstuk 22 112, nr. 2443). Het kabinet hecht aan een brede benadering van cultuur gericht op sociale cohesie. Het vergroten van het bewustzijn van gedeelde waarden zoals vrijheid van meningsuiting en tolerantie draagt bij aan sociale cohesie in Europa. Cultuur en erfgoed geven uitdrukking aan deze essentiële waarden. Er is volgens het kabinet geen sprake van het kunstmatig creëren van een gevoel bij Europa te horen, zoals in de vraag omschreven.

5: De leden van de SP-fractie ontvangen graag een nadere definiëring van het begrip **'Europese studentenidentiteit'**. Wat wordt daar precies onder verstaan?

Antwoord:

De Commissie gebruikt de term 'Europese studentenidentiteit' in relatie tot de Europese studentenpas. Tegen de achtergrond van de toenemende studentenmobiliteit kan volgens de Commissie een Europese studentenpas de lasten en kosten voor studenten en onderwijsinstellingen helpen verminderen. Een van de voordelen zou zijn dat studenten zich op een veilige manier kunnen identificeren in elke instelling voor hoger onderwijs binnen de EU, zodat

onderwijsgegevens (waaronder mogelijk ook studiepunten en academisch curriculum) op een beveiligde elektronische manier kunnen worden uitgewisseld, met volledige inachtneming van de bescherming van persoonsgegevens en zonder dat aanvullende infrastructuur voor informatietechnologie moet worden gecreëerd. De studentenpas zou studenten ook kunnen helpen om toegang te krijgen tot diverse diensten (bibliotheek, vervoer, huisvesting) voordat ze bij de instelling in het buitenland aankomen. Het zou mobiliteit kunnen stimuleren door instellingen in staat te stellen meer en vlotter uitwisselingsstudenten uit te zenden en ontvangen en de kwaliteit van de studentenmobiliteit te verbeteren. Met financiering vanuit het programma Erasmus+ wordt de lopende pilot in een aantal EU lidstaten (Duitsland, Ierland, Frankrijk en Italië) uitgebreid. De Commissie streeft ernaar de Europese studentenpas tegen 2021 geleidelijk in meer lidstaten in te voeren. Nederland heeft eerder aangegeven terughoudend te staan tegenover de introductie van een dergelijke studentenpas en er de voorkeur aan te geven de resultaten van de genoemde pilot af te wachten (Kamerstukken II, 2017–2018, 22 112, nr. 2443). Belangrijke aandachtspunten zijn de fraudegevoeligheid (bijvoorbeeld met betrekking tot studieresultaten op de kaart), de borging van privacy en de administratieve lasten die hieruit voortvloeien voor individuele instellingen (en DUO).

6: De SP-fractie vraagt of het de bedoeling is dat er ook **Europese universiteiten** in Nederland tot stand worden gebracht? Daarnaast ontvangen genoemde leden graag een toelichting op wat dit betekent voor het Nederlandse onderwijs. Zal er sprake zijn van een verdere internationalisering en verengelsing van het Nederlandse onderwijs? Ook zijn deze leden benieuwd naar de financiële gevolgen. Krijgen deze Europese universiteiten meer of extra financiële (Europese) middelen?

Antwoord:

Europese universiteiten zijn samenwerkingsverbanden van bestaande hoger-onderwijsinstellingen in verschillende Europese landen. Nederlandse ho-instellingen kunnen er zelf voor kiezen al dan niet deel te nemen aan zo'n netwerk. De Europese Commissie wil in dit initiatief ruimte geven voor meertaligheid, dus ook aan andere talen dan Engels. In de pilotfase, die nog binnen het huidige Erasmus+-programma plaatsvindt, is er in 2019 €30 miljoen beschikbaar voor naar verwachting zes samenwerkingsverbanden. Aan de indieners wordt tenminste 20% cofinanciering gevraagd. Op dit moment is nog niet bekend hoe de financiering na de pilotfase wordt vormgegeven.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis